

44/58557

K 186 a

E

'

C

EX

A

6

's

70
8.
ENR. ERN. KESTNERI,
D. & Prof. Jur. Ordin.

VASCICULUS
CCXC. POSITIONUM
EX JURE PANDECTA-
RUM CONTROVERSO,

*Duodecim Disputationibus
exhibitus.*

RINTHELI,
S HERMANNI AUGUSTINI ENAX, Acad. Typogr. 1702.

* * *

Sisto heic Tibi B. L. fasciculum
 DCC. Positionum ex jure pandecta-
 rum controverfo, miraberis inter to-
 systemata, paratila, commentarios
 compen lia, syntagmata, ficilimenta
 disputationes, controverfias, & nescio
 quot insignia nomina, pa gellas has vix femialphabe-
 tum complentes in publicum protrudi. Nec inique
 miraberis, qvod si enim ipsa verborum pondera
 solidis ob typi compendium rationibus destituta,
 ipsamqve tot controverfiarum cumulum aut par-
 cius aut plane non exhibitum inspicias, non ini-
 qvam me incurrere censuram, & me fatente di-
 judicabis ipse. Qvod si autem & finem & scopum
 præsentis instituti ponderare lubet, æqvius nisi fallor
 judicium feres. Scilicet cum Studiosa juventus
 nulla re magis qvam crebris disputationibus, non
 nisi insignem utilitatem allaturis, exerceri, nec
 veritas magis inqviri, nec ingenium ejusqve vires
 melius, nisi hoc adhibito præsidio, excoli possit,
 sancta officii norma suadere videbatur, ut, qvos
 in collegio Lauterbachiano privatim disputando
 exercueram, eosdem in publicam arenam provo-
 carem, qvo his velitationibus muniti & nutriti ad
 exemplum aliorum graviora nec Præside ingenii
 monumenta sifterent. Fateor multas adhuc re-
 stare controverfias, sed has & harum disquisitionu-
 num pleniorum discussionem sub forma tractatus
 exhibendam futura, si qvæ sunt & dabuntur sistent
 tempora. Interea optandum esset, ut jurispruden-
 tia nostra tot difficultatibus, tot disputationibus
 & tot

380/44/585 57/81

& tot, uti alibi dixi, incommodis obnoxia ad meliorem quandoque normam & formam redigetur, quod quamvis difficile, non tamen impossibile videtur. Quantam hac in re felicitatem Gallia, Anglia, Dania, ut alia regna taceam, teneant, quis nescit? Et quare hoc in Germania non fiet? universalem quidem per totum imperium instituendam juris reformationem præsens rerum nexus & tanta animorum disparitas permittere non videntur, quare vero in uno alteroque principatu tam necessaria pariterque maxime utilis Juris reformatio institui non possit, nullam ejus rei video rationem, pulchra sunt quæ in hanc rem *Franciscus Baro, Chokierius, Campanella, Conringius, Hottomannus, Dn. de Unversährt, Dn. Kulpisius, Dn. Leibnizius, & imprimis* vir omni laude dignissimus *Dn. Thomasius* passim differunt. Utinam quoque Celeberrimus *Zollius* Collega noster devenerandus laudatissima illa privatim per discursum communicata consilia publico quandoque donaret, nec illa suo fructu caritura certo persuasus sum. Interim frustra, tali nondum facta reformatione, omnis hac de re instituitur disputatio. Cum Doctoris non sit leges ferre, sed interpretari. Ut adeo eorum conatus merito reprehendendus veniat, qui vel ideo doctrinam Juris Romani, quod tot notabilibus scateat nævis, penitus abjiciunt, quo ipso quam misere juventuti Academicæ consulatur, quem latere potest? Strenuus adeo tam augustissimæ scientiæ labor impendendus, valeatque hec dicterium istud, maneat usus tollatur abusus. Solet quidem prima juris fundamenta tractaturis famosissimum

fissimum compendium Lauterbachianum com-
mendari, quod utut doctrina insigni instructum, &
ita, uti compiler Schüzius fatetur, comparatum,
ut siue in schola siue in foro verseris, non nisi uber-
rimos ex hoc fructus colligere possis; non incon-
gruum tamen *Dn. Harprehti* in novissima editione
iudicium arbitramur, quando ait, de cætero quam
maxime illud dolemus, quod istum libellum non
dupondii, sed plane tyrones, sibi hætenus sub
primo confestim in stadio studii juridici introitu,
posthabito magis facili, in feliciter solidandis huius
ardui studii fundamentis & principiis alio manu-
ductore, deligere audeant. His profecto hoc com-
pendium & iudicium quasi σκέλετον (nisi vel singu-
laris ingenii præstantia vel improbus labor meliora
conciliet) non potest non certo dispendio esse.
Quod si tamen elegantes Illustris *Dni Strykii* notæ,
quæ & quæ in præclarissimis ad hunc autorem
sicilimentis solide deduxit Celeberrimus multisque
ob intimam amicitiam nominibus nobis colendus
Dn. Pagenstecherus heic conferantur, incommodo
huic medelam afferri posse autumo. Multas quo-
que, quod fere omissem, ex doctrina Coccejana
in positionibus his adduxi sententias, olim ulterius
deducendas, quod vel ideo monendum duxi, cum
Illustri & Summo huic viro ob tot in me beneficia &
haustam ab ipso informationem me ad cineres
usque obstrictum fatear. Faxit Deus, ut omnes
actiones nostras ad ipsius voluntatem tanquam
purissimum juris fontem componamus, & in
amore Dei & proximi vivamus?

Tantum.

JURIS

**JURIS PANDECTARUM
CONTROVERSI,**

DISPUTATIO I.

Quam in Auditorio Jctorum ad diem 5. Nov. 1698.

Publica disquisitioni subjiciunt,

PRÆSES

HENR. ERN. KESTNER,

Doct. & Prof. Jur. Ordin.

Et RESP.

REINHARDUS GOELENIUS,

Rintheliensis.

TH. I.

AD Rempubl. per omnes undiquaque partes feliciter regendam Imperator neminem admittit nisi Jurisperitos *S. ult. Proëm. Inst.* Prima enim in omnibus negotiis quæstio est, an jure quid fiat, cæteræ omnes arbitrariæ *Cic. I. de Orat. c. 202. & 236.*

Lib. I.

Tit. I.

II. Fundamentum jurium omnium jus Naturæ est, quod immutabile ipsaque Dei voluntas est, omnia illa facere permittens, quæ prohibita non sunt. Cum vero hoc nimis generale sit, nec omnes in societate humana occurrentes casus definiat, ita opus fuit Jurisprudencia humana inter quas omnium præstantissima est augustissima illa Juris Romani scientia *Duar. præfat. pand. Duck. de usu & ant. Jur. Civ. l. 1. c. 2.* ex quo apparet, quod utrumque hoc studium combinandum excolendumque, & non, qui mos seculum invasit

A

alte-

alterutram, seu tractandum, seu ad quaestiones practicas, fundamento rite nondum structo, properandum sit *Conf. Mr. Obrecht. Paran. de necess. juris publ. & priv. conjunctione.*

III. Recte jurisprudentia divinarum quoque rerum notitia dicitur.

IV. Non datur universalis Justitia ad Dd. operose descripta, quod sit virtus perfecta, at datur virtus universalis *diff. comm.*

V. Quae in §. I. f. de f. & f. describitur Justitia, particularis est, non universalis, nedum divina, uti *Hottomannus* voluit.

VI. Non datur Justitia distributiva nec commutativa, frustra que haec ex regulis proportionum metitur, cum contra proportionis mensuram saepius jus dicatur *diff. comm.*

VII. Tria sunt juris praecipua, a quibus tanquam limpidissimo doctrinae moralis fonte nunquam recedendum, at vero horum unumquodque reliqua comprehendit.

VIII. Jus Naturae est voluntas Dei tacita, Divinum, expressa, illud cordibus inscriptum, hoc verbo revelatum.

IX. Jus Nat. materialiter, non formaliter brutis competit. *Eederer. de jur. bestial.*

X. Forensis & Ceremonialis Juris hodie nulla obligatio est *diff. Dn. Bodinus disp. de oblig. forens.*

XI. Datur Jus Gentium secundarium *diff. Pufend. & Dn. Thomas.*

XII. Jus vel praecipiens vel permittens est *diff. Hahn.*

XIII. Vix meretur nomen juris, qui non omnia jura, in Academiis tractari solita, videlicet Jus Natur., Jus Civil. Rom., Jus Publicum, Jus Canon. & Eccles., quin & Jus Feudale cum praxi conjunxerit.

Tit. II.

XIV. Male a Cujacio textus l. 2o §. 3. de O. I. corrigitur, ut pro 20. 60. legantur.

XV. Fuit lex regia l. 1. de const. Pp. sed vera his est, an ea lege summa potestas Principi jure proprio data sit, an

tan-

tantum administratio, hoc sentiebant Romani, illud Augusti
diff. Mart. Schoockius de leg. reg.

XVI. Institutiones derogant pandectis. *dissent. comm.*

XVII. Versio novellarum autentica non est latina
diff. Alb. Gent. de jur. civ. c. 7.

XVIII. Scriptura non est de essentia legis.

XIX. Princeps est solutus legibus etiam quoad vim
 directivam. *diff. comm.* Tit. III.

XX. Datur æquitas scripta.

XXI. De præteritis quandoque lex ferri potest.

XX. Positivæ leges omnino in conscientia obligant.

XXIII. L. 2. C. quæ sit long. temp. consuetudo de statu
 Monarchico loquitur, in quo indistincte consuetudo intro-
 duci non potest.

XXIV. Unicus interdum actus ad consuetudinem in-
 troducendam sufficit; non vero unius Doctoris testimonium.

XXV. In Privilegio personali solius personæ non
 causæ, in reali, vel certæ rei, vel causæ ratio habetur. Tit. IV.

XXVI. Privilegia restitutionis, scti vellejani, non
 simpliciter personalia, sed realia sunt l. 7. § 1. de except. l. 20.
 C. de senat. cons. vell. *dissent. Laut. p. 10.*

XXVII. Privilegiatus contra privilegiatum non ute-
 tur jure suo, nisi alterum privilegium vel potentius sit, vel
 alter contra privilegium læderetur l. 2. §. f. ff. de min.

XXVIII. Privilegium dignitatis, dignitate licet amis-
 sa non expirat *conf. l. f. ff. de Decur.*

XXIX. Masculi potiores sunt in iis quæ tribuuntur
 sexus præstantiæ, femina in iis quæ sexus infirmitati, aut ob
 partum.

XXX. Si neuter in Hermaphrodito sexus prævaleat,
 hic tamen nequaquam electionem habebit *dissent. Laurerb.*
 p. 13. jura enim sexus arbitrii privati non sunt, sed legis.

XXXI. Qui in utero est vere homo est, l. 38. §. 8. de
 pæn. sed non in rebus humanis l. 164. de V. S. & hoc sensu

non habetur pro homine *in l. 9. §. f. ff. ad L. falc.*

XXXII. Imperfectus partus cui in partibus integran-
tibus aliquid deest, pro partu legitimo habetur, non mon-
strum, unde nec hoc baptizandum, bene ostentum.

XXXIII. In probanda partus vitalitate emissio vocis
non requiritur. *diff. Brunnem. ad l. 3. C. de lib. & posth.*

Tit. VI.

XXXIV. Origo patriæ potestatis ex Jure Nat. est.

XXXV. Ex justis nuptiis natus legitimus præsumi-
tur, & est, tametsi mater contrarium dixerit *arg. l. 29. §. 1. de probat.*

XXXVI. Quod novo jure legitimi sint, qui 1. & 2.
mense post nuptias nascuntur ex *l. 11. C. de Nat. lib.* non pro-
batur. *diff. Lauterb. p. 15.*

XXXVII. Per subsequens matrimonium, in ipso licet
mortis articulo contractum, filii legitimantur, nuptialibus
instrumentis ad probationem, non substantiam matrimo-
nii necessariis.

XXXVIII. Concubina post mortem filii naturalis du-
cta, nepotes tamen legitimantur, nec impedit, quamvis
medio tempore alia ducta, & ex ea filii legitimi nati sint.
dissentiunt varie.

XXXIX. Adulterinos per rescriptum Principis legiti-
mari, plane absortum est, nec rationi juris convenit. *dissent.*
Besold. conf. § 6. num. 40.

Tit. VII.

XL. Naturalis filius emancipatus iterum adoptari
potest, non adoptatus.

XLI. Spadones, non castrati adoptant.

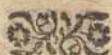
XLII. Adoptati jus familiae, non nobilitatem con-
sequuntur.

XLIII. Doctoralis dignitas non liberat a patria pote-
state, nec monachismus, aliud in praxi.

XLIV. Liberi separatim habitantes dimissi censentur
quoad onera, non commoda. *Nov. 81.*

XLV. Liberi ante adoptionem concepti in patris
adoptivi potestatem non transeunt.

XLVI.

XLVI. Arrogatus impubes, ex quacunq[ue] causa exheredatus, vel sine justa causa emancipatus, sua bona omnia, ex arrogatoris vero bonis quartam ab intestato consequitur.

XLVII. Quatuor sunt juris in re species, possessio *Tit. VIII.* autem cum facti est *l. 1. §. 4. l. 3. §. 5. ff. de Acq. poss.* neque ad jus in re, neque ad jus ad rem spectat, cum tamen mutuatur ex jure *arg. 49 eod.* sequitur qualitatem ejus unde mutuatur.

XLVIII. Qui hostili animo muros ac portas in castris transcendit, hodieque capitali p[œ]na multari potest.

XLIX. Male definiuntur res communes, quod sint, quarum usus Jur. Gentium omnibus patet, proprietates vero nullius est, contradictorium enim est rem communem esse, id est, ad omnes, & ad nullum pertinere *diff. Laut. p. 20.*

L. Mare occupari potest; usus maris communis, proprietates nullius est *diffent. Grot. tr. de mar. liber.*

LI. Molendina in mari vel flumine occupato fruere non licet, aquam vero haurire, eaque quæ ad usum Jur. Gentium communem faciunt exercere, omnino licitum integrumque erit.

LII. Pecunia est res mobilis.

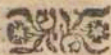
LIII. Anni redditus, quorum dies venit, sunt res mobiles.

LIV. Lecti in diversoriis perpetui usus gratia existentes pro immobilibus rebus habentur *Finckelth. O. 26. n. 18.*

LV. Voluntaria Jurisdictio est, quæ sua naturâ non litis decidendæ, sed vel actus firmandi, vel juris concedendi causa constituta est, etsi lis aliquando incidat, quæ tum ab eodem judice decidenda est *arg. l. 2. ff. de Jct.* *Lib. II.*

LVI. Actus isti jubere caveri prætoria stipulat., in integrum restituere, in possessionem mittere, magis sunt imperii quam jurisdictionis. *Tit. I.*

LVII. Quando quis sibi ipsi jus dicit id ipso jure nullum est *l. 10. ff. de jct. si suis; valet. l. 77. de jud.* nisi exceptio suspecti opponatur *d. l. 10.* melius tamen facit judex, si abstinet,

stinet, & parcissime ceu pro necessitate jus iis dicat *l. 16. ff. de off. presid.*

LVIII. Mandata Jurisdictionis mandantis revocatione post litem contestatam non extinguitur *arg. §. 9. de mand. l. 49. §. 1. ff. de jud. l. 3. C. de nov. l. 6. ff. de Fet. c. 19. ff. de off. Jud. del.* Mandatum enim re integra non revocari, notorii juris est. *dissent. Lauterb. p. 25.*

LIX. Mandatarii & mandantis eadem Jurisdictionis *l. 1. §. 1. quis a quo appell. at delegati, & notio dati alia, unde appellationis ceterique effectus d. l. 1. §. 1. c. 27. §. p. & ult. de off. jud. del.* quo ad legatum proconsulis, notum quoque est, quod hujus propria sit jurisdictionis a populo data *l. 4. ff. de off. ej. arg. l. 6. §. 1. de off. proc. cum multis quæ specialis sunt concessionis ut in l. 1. §. 1. de Tut. & cur. l. 11. de offic. proc. at ea lege, ut a proconsule ei mandarentur l. 4. ff. de off. ej.*

LX. Quoties forum rei causa & favore statutum, toties prorogatio valet, non si superioris *Gail. l. O. 40.*

LXI. Potestas gladii olim populo, hodie statibus jure proprio competit *z. F. 56.* quæ aliis, & Jure Regalium concedi potest, & jure officii *l. 3. d. Ist.* hoc solum mandari nequit & proprie imperium merum dicitur.

LXII. Optimo jure principibus statibusque imperii jus, adeoque etiam jurisdictionis circa sacra competit, non papæ.

LXIII. Castro simpliciter in feudum dato, mit dem Gerichten superior jurisdictionis in feudum data non censetur. *dissent. Lauterb. p. 27.* concessio enim stricti juris est, nec præsumitur.

LXIV. Actio de albo corrupto adversus singulos corruptentes datur in solidum, unius tamen præstatio reliquos non liberat.

LXV. Pœna 500. aureorum quæ hoc nomine solvitur, non aëtori, sed in dubio fisco applicatur *dissent. Lauterb. p. 28.*

LXVI. Edictum quod quisque juris in alterum statu-
erit ex Jur' Nat. est. *diff. Dn. Thomas. in jurispr. divin.*

Tit. II.

LXVII. Adversus Tutorem jus novum impetran-
hoc edictum locum habet, non procuratorem *l. 3. pr. quod
quisque jur.*

Tit. III.

LXVIII. In jurisdictione Principiam est cognitio, ex-
tremum executio sive citationis sive sententia *l. un. § 1. si quis
jus dic. non obr. l. 1. §. f. de Vulgar. subst.*

Tit. IV.

LXVIII. Filius a patre, quin & Vasallus a Domino
recte hodie in jus vocari possunt: *Gail. de pign. c. 15. n. 4.*

LXIX. Citatio ex Jure Nat. est, unde omitti non debet
l. 47. de re jud. quin & hæc in causis notoriis expedienda.

LXX. Pupilli infante majores citari possunt, idem in
minore *l. 1. §. 3. de adm. & jur. tut.* si infans, & furiosus,
solus tutor *l. 1. §. 2. l. 28. pr. de adm. tut.* si sui juris, solus pa-
ter *l. 22. pr. de in jus voc.* idem si illi actores sint.

LXXI. Inter effectus citationis referendum est, quod
operetur præventionem, interrumpat præscriptionem,
perpetuet mandatarii jurisdictionem, quod ea facta nihil
innovari possit, incipit vitium litigiosi & obligatio seu
comparandi, seu cavendi.

LXXII. Ex vocatione in jus alterna nascitur obligatio
vel sequendi, vel idonee cavendi. Extra territorium a judice
incompetente citatus impune emanet, intra territorium
citatus venire debet, etiamsi dubitetur, an competens sit
ad quem vocatus est *l. 5. ff. de Fud.*

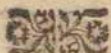
Tit. V.

LXXIII. Quoties judici exponenda cautio fidejussori-
bus hoc faciendum *l. 7. ff. de Prator. stip. Nov. § 3. c. 2. 3.* at si
parti privatim, sufficiunt pignora.

Tit. VI.

LXXIV. Qui tempore cautionis præstandæ bona im-
mobilia possident, nudæ promissioni relinquuntur *l. 1 §. § f.*
Qui satisd. cog. quod si postea desinunt esse possessores, non
tamen denuo cavetur *d. l.* eoque necessario requiritur obli-
gent res ipsas *arg. l. 3. §. f. l. 4. ut in poss. leg.*

LXXV.

Tit. XI.

LXXVI. Duo in tit. *Si quis caut. in jud. sist. fact. non obr.* caventur. I. ut reus se sistat in eadem causa l. 11. d. 2. et si executio in persona rei difficilior sit, modo jus agendi non deterius d. l. 11. l. 12. d. 1.

Tit. XII.

LXXVI. Festo die cessatur ab omni opere, profesto a nullo, nefasto a solo judicio, fastus est quo judicium fit.

LXXVII. Hebræis, non Romanis a solis ortu ad occasum dies computatur. Hi autem diem vel civiliter a media nocte, vel naturaliter de momento in momentum computant, idque incipit a cujusvis negotii momento computandi 24. horas, illud fit in actibus legis l. 6. ff. de usucap. hoc in prætoriiis & judicialibus l. 3. §. 3. de minor.

LXXVIII. Ordinariæ feriæ sunt, quæ lege in certum casum, vel certum tempus perpetuo constitutæ etsi quotannis non recurrunt.

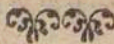
LXXIX. Nuptiæ die sabbathi, quin captura non tantum in gravioribus, sed levioribus quoque delictis fieri potest.

*Non omnes arbusta juvant: majora sequuntur:
In tenebris omnes non latitare volunt.
Talia dum Tecum flammato corde volutas,
Ingenii prodis semina lecta boni.
Perge bonis avibus: paritas sic gaudia patri,
Surrigit atque Tibi summus honoris apex.*

Nobilissimo Doctissimoque Dn. Respondenti amico *μουφιλωδτω* infucatum amorem testaturus, hæc pauca cum voto perennaturæ felicitatis apposuit

B. KRÜGER,
Jur. Candidat.

JURIS PANDECTARUM
CONTROVERSI,

DISPUTATIO II.

Quam in Auditorio Jctorum ad diem 19. Nov. 1698.

Publica disquisitioni subjiciunt;

PRÆSES

HENR. ERN. KESTNER,

Doct. & Prof. Jur. Ordin.

Et RESP.

JUSTINUS ECCARDUS MOTZ,

Sababurgensis Hassus.

TH. LXXX.

Feris privatorum causâ institutis, non aliis renunciari potest. *arg. l. 38. ff. de pact. si ratione unius dies sit feriatas, hoc, illi renunciante, definit talis esse arg. l. 7. C. de in integr. restit.* Tit. XII.

LXXXI. Legalis terminus in favorem partis prolongari potest, nisi litis finiendæ causâ constitutus *l. 2. ff. de Re Jud. Nov. 23. c. 1.*

LXXXII. In criminalibus plures dilationes dantur, sed brevior instantia *l. 2. 3. C. ut intra cert. temp. l. 13. § 1. de Jud.*

LXXXIII. Libellus est vel actionis quo reus damnari allegatis causis petitur, vel citationis, quo citari. Tit. XIII.

LXXXIV. In personalibus necesse est exprimi causam debendi saltem descriptione, non verò in realibus causam dominii *l. 6. de reb. cred.*

LXXXV. Nomen actionis, ut in libello exprimat, necesse non est, *Obst. l. 3. C. de edend.*

B

LXXXVI.

LXXXVI. Clausula ista, quod in possessoriis judiciis, jura sua allegans eo ipso in petitorium se intromittere nolit, valde utilis est.

LXXXVII. Clausula conclusioni adjecta de fructibus interdum necessaria, de restituendis expensis litis verò supervacanea videtur *l. 13. §. 6. C. de judic.*

LXXXVIII. Ante litem contestatam libellus mutari potest, non postea, nisi in accidentalibus, refusus alias instantiæ expensis *l. 46. ff. de jud.*

LXXXIX. Casus *l. 2 C. de resc. vend.* non est obligatio alternativa, sed supplementum pretii ex lege est *l. 6. §. 1. ff. de Re jud. dissent. Lauterb. p. 41.*

XC. Causa hypothecaria alternativè peti potest, *diff. Lauterb. p. 41.*

XCI. Instrumenta quis edere tenetur vel (1.) quia probatio ipsi incumbit *l. 2. C. de dilat.* vel (2.) quia alteri jus in iis est, ut (1.) *in l. 6. §. 5. de edend.* (2.) *l. 7. C. d. t.* (3.) *d. l. 6. §. 5. l. 9. pr. d. t.* (4.) *l. 4. §. 1. l. 10. cod.*

XCII. Instrumenta sine diè, rationes cum diè & consule edi debent *l. 10. §. 1 ff. de edend.*

Tit. XIV.

XCIII. Consensus nudus ex se non infert obligationem, sed consensus de commutando jure, vel cum animo se obligandi *l. 3. §. 1. de O. & A.* Consensus vel plenus est, quo negotium perficitur, vel minus plenus, quo convenitur ad illud perficiendum, hic nihil operatur *l. p. in f. C. de his. qua ut indign.* animus obligandi non præsumitur, sed liberandi *l. 47 ff. de O. & A. arg. l. 1. §. 2. de O. & A.*

XCIV. Malè confundant Dd. tacitum, præsumptum & fictum pactum, quæ in se distincta separataque sunt, illud est, quod rebus aut factis declaratur *l. 32. §. 1. de LL.* & certum esse potest, istud quod non certò, sed probabiliter intelligitur, etsi expressum, hoc, quod non est ex consensu, sed lege perinde habetur, & jus statuitur ac si consensum esset.

l. 4. pr. in quibus causis pign. l. 4. pr. de pact. aliter Lauterb. p. 44. conf. Thomas. jurispr. div.

XCIV. Quando Creditor debitori chirographum reddit, inter ipsos ne debitum petatur, conventum videtur, tametsi plures ejusdem tabulae conscriptae, secus in pignori- bus, quo ad alios in hoc chirographo obligatos, nihil heic agi *Lauterbachius p. 44.* sentit, verius tamen est contra eos ces- sam actionem *arg. l. 59. de Legat. 3. dissentit Du. Berg. in resol. ad Lauterb. h. t.*

XCVI. Origo contractuum ex jure N., varia ejus nomina ex J. Gent., plurimi verò ejus effectus ex Jure Ci- vili sunt *dissent. variè.*

XCVII. Inter pactum & contractum nulla naturali- ter differentia est.

XCVIII. Rectè amputatis tot pactorum ineptis figu- ris, in Jure Can. & praxi ex omni pacto deliberato actio datur, quo ipso tamen manet distincta essentia & natura con- tractus, à pacto contractui adjecto, manet quoque differen- tia hodieque inter pactum & stipulationem *Serrus exp. 5 th. 22.*

XCIX. Pactum personale soli pacifcenti prodest *l. 25. §. 1. de pact. l. 17. §. 5. eod.* & successori singulari, reale etiam (1.) heredi *l. 57. §. 1. eod.* etsi rei non intersit *l. 33. d. t.* (2.) Fi- dejussori *l. f. d. t.* Si intersit reo *l. 32. d. t.* (3.) Sociis & condominis *l. 34. pr. de rec. qui arb. l. 2. C. de duobus reu.*

C. Non correis, nisi sociis *l. 27. pr. h. d. l. 34.* non pactum fidejussoris reo *l. 23. d. t.* Si tamen id dictum sit, exceptio doli datur *l. 25. §. f. l. 26. arg. l. 10. §. f. de pact.* nocet soli he- redi & successori singulari *l. 16. d. t.* at si ipsum debitum tollitur, omnibus nocet, etiam correis *l. 31. §. 1. de novat. l. 28. de Jurejur. nisi socii sint. d. l. 27. pr. d. l. 24. pr.*

CI. Rectius dicitur, quòd pactum vel contractus, vel pactum in specie sit, hoc nudum, vel non nudum, quòd utrumque vel obligatorium vel liberatorium, aliter *Lauterb.*

CX. Pacto adjecto non mutatur rei essentia *l. 1. §. 45. ff. de pos. l. 12. ff. de prec. l. 70. ff. pro socio l. 14. §. 4. de relig. arg. l. 17. §. 2. de pact.* pactum adjectum aliquando est verus contractus *l. 5. §. 3. ff. de pras. verb. l. 1. §. 12. l. 24. 25. 26. ff. de pos.* Nec tamen ex eo, sed ex primo contractu agitur *d. l. §. 13. excipe 1.* Si prior contractus pacto consumitur *d. l. §. 8. ff. de pos.* 2. Si alternatim conventum, tunc ex eventu dependet *l. 10. ff. de reb. cred.* Si numeratione in continenti adjecta sit stipulatio, ex hac solâ agitur *l. 6. 7. de Nov.*

CXI. Ex pactis in continenti adjectis tum datur actio præscriptis verbis, quando 1. pactum recedendi in eventum à contractu initum est *l. 12. ff. de P. V. l. 6. ff. de resc. vend.* 2. Si perreum stet, quo minus conditio impleatur. *l. 50. ff. de C. E.*

CXII. Furiosi non contrahunt, malè autem fictus in furioso consensus præsumitur *l. 5. ff. de R. l.*

CXIII. Ægrotus cum Medico durante morbo pro salute non contrahit, an Advocatus cum cliente de quota litis rectè paciscatur, quæritur; Nos id affirmamus de Jur. Nat. & non Civili, confer. *disp. Dn. Zollii concl. 1.*

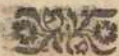
CXIV. Contractus inter patrem & filium iniurus valet quidem, etsi inde actio non sit *l. 38. de cond. indeb.*

CXV. Minor omnia agit ut major, sed læso datur restitutio in integrum *t. t. ff. de minor.* Curatore ipsi dato redigitur in statum pupilli pubertati proximi *l. 3. C. de in integr. rest. ex stipulatione obligari potest l. 101. ff. de V. O.*

CXVI. Prodigus omnia acquirere etiam solus, cum curatore autem omnia agere potest. *l. 6. de V. O. l. 5. §. 1. de Acqu. her.*

CXVII. Contractus de re aliena valet, quin etiam de re quæ non est, sed futura creditur.

CXVIII. Pacto hæreditatis duo obstant. (1.) quod hæreditates jure publico, non pacto privato deferuntur *l. f. de suis & legitim.* (2.) Quod pactum contineat votum captandæ

de mortis *l. 5. de pact.* huic soli solus renunciare potest *l. f. C. de pact. l. 27. §. 4. de pact.*

CXIX. Moribus pacta hereditatis reciproca, et si captatoria, valent, pertinent huc pacta gentilitia die Stamm-Pacten *Gail. 2. O. 126.* sic optima ratione valet quoque pactum si filia renunciat in favorem familiae, vel minor frater in favorem primogeniti; valet quoque si hereditas continetur sub negotio licito ut in *l. 32. §. f. de V. O. l. 11. C. de legit. int. l. 18. de Adopr.*

CXX. Pactum istud ne Dominus rem suam alienet, si paciscentis interest, valet, & eo igitur in casu ad id quod interest agitur. *l. 6. §. 1. l. 7. de Ser. export.*

CXXI. Non est conditio 1. quae tacite inest. *l. 99. de Cond. & demonstr.* nec 2. expressa, quae ex lege quoque inest *l. 3. de Leg. 1.* nec 3. quae verbis talis est, substantia autem deficit. *l. 35. §. 1. de V. O.*

CXXII. Impossibilis conditio quae in faciendo consistit, in ultimis voluntatibus pro non adjecta habetur, contractus autem simpliciter vitiat.

CXXIII. Essentia conditionis (quae ex mente disponentis constituitur) mutari non potest. *l. 55. l. 94. de cond. & demonstr.* accidens potest *l. 11. §. 11. ff. de legat. 3.*

CXXIV. Dies conventionibus vel additur ut terminus à quo, & tum agi non potest nisi existat, *l. 10. de V. O.* & hic aliquando mutatur. v. g. quotannis 100 dabis, qui cadit ab initio cujusque anni *l. 56. §. 4. de V. O.* vel ut terminus ad quem, quo obligatio non finitur ipso jure, sed per exceptionem *§. 3. de V. O.*

Tit. XP.

CXXV. Generalis transactio extenditur quidem ad omnes species, nisi 1. de iis non cogitatum, 2. & si cogitassent probabiliter de iis pro eodem pretio transacturi non fuissent. *l. 12. ff. de transact.*

CXXVI. Syndici actores causae de omnibus negotiis non transigunt *l. 34. §. 1. de jurejur.*

CXXVII.

CXXXVII. Incerta causa est, cum lis est, vel metukur, modò non sit evidens calumnia l. 65. §. 2. ff. de cond. indeb.

CXXXIII. Super causa controversa ex ultimis voluntatibus, quarum tenor nondum est cognitus, rectè transigimus, frustra dissentiente *Lauterb. ad tit. de transact. sub lit O. conf. l. 6. ff. de transact. & l. 1. rest. quemad. aper.*

CXXXIX. De publicis commissis delictis valet quidem transactio, sed tantum de Jure privato, quod in arbitrio partis est l. 27. §. 4. ff. de pact. exe. l. 18. C. de transact.

CXXX. De annuis reditibus transigi potest, l. 8. §. 13. ff. de transact. non alimentis ultima voluntate relictis, nisi melior eorum causa fiat.

CXXXI. Quod si reus de crimine, cujus poena non est mors, transegerit, obstat ipsi 1. r. t. de SC. Turpiliano. 2. quod sit species concussionis l. 2. de concuss. & 3. prævaricationis, reusque pro convicto habetur l. f. ff. de prævar.

CXXXII. Verius est propter enormem læsionem ex l. 2. C. de rescind. vendit. rescindi transactionem, modò pars verè læsa sit, læsa autem non videtur, quæ sciens ultro jus suum remisit ut in l. 78. §. f. ad Trebell. l. 5. C. de dol. mal. dissent. *Lauterb. p. 56.*

CXXXIII. Advocatus quoque in propria causa esse potest, nec tantum Advocati soli, sed & privati & amici postulare possunt r. t. de post. & r. C. de Advocat. dissent. *Lauterb. p. 56.*

Lib. III.

Tit. I.

CXXXIV. Arbitri & Judices in Judicio, in quo sunt Judices, Advocati esse nequeunt, secus si alia sit instantia l. pen. ff. jud. solv.

CXXXV. Subditus in causa contra Magistratum, non patriam, advocatus esse poterit l. f. ff. de post.

CXXXVI. Famosi latronis defensio, si nondum convictus est, impediti nequit, l. f. §. f. C. de his qui larr.

CXXXVII. Si promissum sit annuum salarium in causam victoriæ vel amicabile compositionis, tunc integrum de-

debetur, licet intra annum advocatus decefferit.

CXXXVIII. Causam quam Advocati sciunt injustam esse, minimè suscipere debent *l. 14. C. de Advocat.* quin nec in hac transactio suaderi potest *arg. l. 1. de transact.*

Tit. II.

CXXXIX. Infamia est existimationis nostræ imminutio, nostro delicto facta, notandum in hac est, quod aliud sit turpitudinis actus, aliud opinio tantum de ea, illa separari ab actu nequit, hæc potest.

CXL. Si factum tale turpe admissum fuerit lata culpa, id utique infamat *l. 21. C. mand. l. 11. §. f. h. r. l. 29. §. 6. de hered. pet. l. 6. §. 6. & ult. de his qui not.* in qua expressè dicitur quod perfidia infamet, atque hæc sola causa hujus culpæ in *d. l. 19.* ignorantia juris infamat, quæ ibidem pro lata culpa habetur: evincit quoque hoc omnium optimè regula generalis, quæ in *l. 226. de V. S.* exhibetur *conf. Cic. pro sexto Roscio cap. 111. Zaf. sing. resp. 1. c. 2. num. 36. dissent. Lauterb. p. 61.*

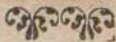
CXLI. Causam, quare mulier intra annum nubere debeat, turbationem sanguinis esse ait, *Actus in l. 11. §. 1. de his qui infam. not.* per quam tamen non intelligitur, commixtio feminum, vel superfatatio, sed qua opus conceptionis vel impeditur, vel alias naturalis ejus ratio turbetur.

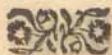
CXLII. Extraordinaria judicia non infamant *l. 7. de publ. jud. exc. 1.* Prævaricationes & calumniæ in publico judicio *l. 1. de his qui not. l. 3. C. de calumn.* 2. Sepulchri violati *l. 1. sep. viol. expilatae hereditatis l. 12. C. eod. & abigeatus arg. l. 2. de abig.* 3. Si concurrens cum crimine actio civilis infamet.

CXLIII. Infames de Jur. Civ. & Can indicium faciunt, quod tamen neutro jure ad probationem sufficit *arg. l. 2. de sen. l. 3. §. p. l. 21. de rest.* non est igitur inter jura hic dissensus, uti frustra *Lauterb. vult. p. 62.*

CXLIV. Infamia facti non ex lege, sed opinione honestum virorum oritur.

CXLV. Qui bonis cedit, infamiam nullam contrahit.

JURIS PANDECTARUM CONTROVERSI,

DISPUTATIO III.

Quam in Auditorio Jctorum ad diem 3. Dec. 1698.

Publicæ disquisitioni subjiciunt,

PRÆSES

HENR. ERN. KESTNER,

Doct. & Prof. Jur. Ordin.

Et RESP.

JUSTUS HENRICUS APPOLD,

Cassellanus.

TH. CXLVI.

INfamia quæ lege inuitur, lapso tempore durat *l. 15. pr. ff. ad munic. l. 5. pr. de decur.* nisi pæna corporalis gravior delicto *d. l. 15. pr. l. 13. § p. ff. & l. 4. C. de his qui not. infam.* Quæ à judice, cessant *l. 3. §. 1. de Decur.* nisi pæna delicto sit levior *d. l. 3. pr. l. 13. pr. d. t.* Qui in officio est eo ad tempus motus, lapso tempore id recipit *l. 1. C. de his qui in exil. l. 3. C. de his qui not. inf. ad tempus relegatus, non recipit l. 2. pr. ff. de Decur.* eligi tamen potest in infimum locum, modo locus vacet *d. l. 2. pr. de Decur.* Neuter novos honores recipit, nisi post tantum temporis, quo remoti fuerunt, *l. 15. pr. l. 2. C. de his qui in exil. vel consensu principis l. 13. pr. de Decur.*

Tit. II.

CXLVII. Jus Canonicum distinctionem istam inter procuratorem cum, & sine libera non introducit, nedum approbat, sed in famoso *c. 4. de proc. in 6.* In principio dicitur de generali ad litem, in fine de universali procuratore.

Tit. III.

C

CXLVIII.

CXLVIII. In casu quando reus eum contra quem litis nomine regressum habet, procuratorem substituit, non agitur ex isto mandato, sed fidejussor solvens ex priori mandato, emptor rei ex empto, venditor hereditatis ex vendito agit *l. 42. §. 2. de procur.* ab actore datus agere potest, etiam invito domino *l. 53. de procur.* si a reo optio est actoris, quem malit convenire *l. 59. ff. de proc.*

CXLIX. Falsa est *Gailii in l. 1. O. 47. num. 4.* Sententia, quasi in camera ratihabitio procuratoris post sententiam valeat.

CL. Dare & dari procuratores possunt qui 1. pacifici 2. bonorum administrationem generalem habent, etsi 3. Domini non sint.

CLI. Plures rei unum quoque procuratorem dare possunt in causa communi *l. 48. fam. ercisc.* inter eos, qui instar se fam. ercisc. aut comm. divid. agunt, non si cum tertio *l. 2. §. 4. ff. famil. ercisc.*

CLII. Deinde plures ab uno omnino procuratores dari possunt *l. 31. §. 1. & 2. l. 5. in f. jud. solv.* at hi non simul agere *l. 24. in f. de adm. tut.* Sed utroque in solidum dato, melior est conditio occupantis *l. 32. de proc. arg. l. 4. de in rem vers.* Junctim dato, unus utriusque nomine agit, diversis temporibus dato, posterior *l. 32. ff. de procur.*

CLIII. In criminalibus in causa contumaciæ semper à parte rei procurator esse potest *l. 33. §. 2. ff. de proc.* in principali non potest *l. 71. cod. l. p. §. 1. de publ. jud.* nisi poena relegationis vel minor *l. 5. in f. pr. de pæn. excipe 1. l. f. C. de inj. 2. t. ff. ad L. Jul. maj. 3. l. 4. in f. de sicar. junct. l. 33. §. 2. de procur.*

CLIV. Procurator ad agendum, quin etiam in rem suam datus defendit exc. 1. Si ex necessitate factus *l. 33. §. f. & l. 34. de procur.* 2. Ex causa onerosa sine dolo *d. l. 34.*

CLV. Negligentia & contumacia procuratoris nocet Domino quoad præjudicium causæ *l. 1. §. 2. si quis jus dic.*

non quoad pœnam personæ, *d. l. un. §. 2. Si quis jus dic.*

CLVI. Procurator de Jure Civili appellationem interponere tenetur, non persequi *l. 10. C. de appell. l. 17. C. eod.* alia remedia nec interponere *Mov. p. 5. d. 157. dissent. Lauterb. p. 69.*

CLVII. Potest quis sibi ipsi votum dare, neque tamen seipsum facit syndicum, *arg. l. 4. & l. 5. Quod ejus Univ.*

CLVIII. Syndici cum ad lites tantum dentur, non habent tantam, quantam univerforum bonorum procurator, potestatem *l. 18. §. 13. de man. & bon.* Unde quoque non transigunt, nec juramentum deferunt, non præstant juramentum, quippe quod seniores loci præstare solent *dissent. Lauterb. p. 71.*

CLIX. Obligatio quæ in quasi contractu ex facto licito oritur contra Neg. gestorem etiam invitum & ignarum datur, *l. 6. §. 3. l. 3. §. 5. de Neg. gest.* at contraria actio cessat, ubi animus obligandi non est. *l. 14. §. 1. comm. div. l. 14. §. 11. de relig.* Uti in patre & matre, quoad prius *diss. Lauterb. p. 72.*

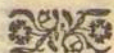
CLX. Si quis aliena negotia tanquam sua, bona fide gessit, datur actio Neg. directa non utilis *l. 5. de neg. gest. dissent. Lauterb. p. 72.* est autem, vel res corpusve alienum, vel nudum negotium, scilicet quod ejus est, 1. cujus contemplatione gestum, 2. Si is id ratum habet *l. 6. §. 9. de N. G.*

CLXI. Negotiorum Gestor præstat culpam levis- simam, in omni enim ultronea administratione requiritur exactissima diligentia *l. 24. C. de Usur. l. 21. de Mand. l. 22. C. de Neg. Gest. §. 1. l. de obl. qua qu. ex contr. l. 25. §. 16. fam. ercisc. dissent. Lauterb. p. 72.*

CLXII. Contraria N. G. actio cessat, quando quis animo donandi gesserit, qui non præsumitur, nisi in patre *l. 15. C. de N. G.* marito, si pro ægra uxore *l. 13. C. de N. G.* matre & avia, si in alimenta impenderit *l. 34. ff. l. 11. C. de Neg. Gest.*

Tit. IV.

Tit. V.

Lib. IV.
Tit. I.

CLXIII. Restitutio contra propriam latam sententiam valet, sed non contra superioris, vel æqualis decretum *l. 1. C. ubi & apud quem arg. l. 4. de recept. qui arbitr. l. 18. de Min.*

CLXIV. Restitutio etiam in re minima fit, *l. 4. ff. h. restit. exc. 1. l. 4. ff. de integ. rest. junct. l. 21. de exc. 2. l. 9. §. f. de dolo malo. 3. l. 54. d. C. E.*

CLXV. Restitutio sæpius peti potest, nisi 1. semel denegata 2. ex eadem causa petatur. *l. 1. C. si sapere rest. petitur autem non finitur quadriennio l. 13. §. 1. C. de jud. exc. l. f. C. de dol. mal. et si per modum exceptionis fiat l. 9. §. 4. de jure jur. l. 8. §. 13. de inoff. testam.*

Tit. II.

CLXVI. Capitales minæ, quæ justum involvunt metum, tum proprie sunt, quando quis 1. atrociaminatur, 2. solitus sit exequi. 3. Alterque eas aliter præcavere non possit, unde minæ verbales non sufficiunt.

CLXVII. Nuda opinio venire prædonem sufficit ad amittendam possessionem *l. 7. de acqu. poss. Si actu venerit ad hoc edictum, vel interdictum de vi l. 9. pr. l. 3. §. 6. de A. P. si insuper possessionem occupaverit, ad id ut usucapi non possit l. 33. §. 2. de usucap.*

CLXVIII. Vis metusve consensum non tollunt *l. 21. §. f. Quod met. caus. Dolus tollit, l. 2. pr. de jud. quoad prius dissent. Pufendorff. & Thomasius.*

CLXIX. Famosa est remedii, quod ex restitutionibus hinc resultat, divisio a practicis introducta in rescindens & rescissorium, verum notandum, quod duplex tantum actio sit, cum actio amissa repetitur *l. 9. §. 4. 7. l. 21. §. 4. Quod met. caus. l. 17. pr. quæ in fraud. credit. quæ successivè cumulantur Conf. Dn. Cocceji disput. de differ. jud. resc. & resciss. sect. 2. & 3. cum res ablata, unum, et si actore volente prior quoque actio restitui possit d. l. 9. §. 4. l. 13. §. f. de min. quæ concurrunt alternative.*

Tit. III.

CLXX. Datur dolus bonus.

CLXXI.

CLXXI. Quod in actione de dolo malo deceptus electionem habeat, an contractum nullum dicere, an verò contra adversarium agere velit, de jure falsum *arg. l. 5. l. 7. pr. C. de resc. vendit.* at reus replicatione doli repelli posse videtur *conf. l. 41. §. f. de pign. act.*

CLXXII. Quod rei, ex causa doli à Domino traditæ, dominium in accipientem transferatur, falsum omnino est. *l. 31. pr. de Acq. rer. Dom. l. 55. d. C. E. l. 36. de Dom. inter. Conj. l. 6. C. de præd. min. l. 35. de acq. rer. Dom.* cum enim contractus hic ipso jure nullus, impossibile erat dominium hinc transferri posse, *dissent. Lauterb p. 79.*

CLXXIII. Actio doli dum datur, si nullum aliud juris remedium subsit, si probabiliter dubitetur, an aliud competat, datur hæc actio de dolo, item si actio æque sit famosa, aut criminalis, sed in hac requiritur, ut famosa sit, aliter *Lauterb p. 80.*

CLXXIV. Quod si in computatione in ætatè minorenni facienda bissextus incidat, is pro uno die habetur *l. 3. §. 3. minor. excip. si annus ultimus in bissextum incidat. l. 98. pr. de V. S.*

Tit. IV.

CLXXV. Minores qui veniam ætatis impetrarunt contra ipsam hanc ætatis veniam à principe restituuntur *l. 3. C. Si adversus rem jud.*

CLXXVI. Ætatis facilitas tam diu præsumitur, quam diu non apparet dolus minoris *l. 25. pr. de minor. exc. l. l. 11. §. 4. eod. 2. l. f. C. d. in integr. rest.*

CLXXVII. Effectus privilegii minorennitatis ad ipsos extenditur majores, tametsi minor noluerit *dissent. Carpov. l. 2. R. 98.*

CLXXVIII. Doctori juris minorenni, si ex ignorantia juris erraverit, non datur restitutio, bene si errore facti.

CLXXIX. Socio minoris, nisi causa connexa, non prodest restitutio.

CLXXX.

CLXXX. Contra omissam quamcunque pœnarum executionem restitutio datur *l. 37. pr. de minor. Exc. l. 18. ex quibus causis major. 2. l. 7. §. 8. h. pretium in rem minoris verum esse probat emptor l. 1. C. si adv. Cred. l. 10. l. 16. de præd. minor. nisi 1. coactus est solvere l. 24. §. 4. 2. emptor sup- plere pretium non potest, nisi in eo sola læsio facta sit.*

CLXXXI. Dolus adversarii concurrens minoris dolum non tollit, nec compensat *l. 3. v. aditus C. si minor se maj- dissent. Lauterb. p. 54.*

Tit. VI.

CLXXXII. Præter absentiam necessariam, qualis quoque est, quæ studiorum l. officii causa *l. 28. pr. ex quibus causis Maj.* non quæ lucri causa fit *l. 36. 42. eod.* aliæ quoque restitutionis causæ sunt, v. g. quando actor in servitute *l. 23. §. 1. h. vel non suo facto impeditus fuisset ut 1. in l. 23. §. f. l. 24. 25. h. 2. l. 26. pr. & §. 4. 3. l. 1. §. 2. l. 26. §. 2. 4. d. l. 26. §. 7. eod.* imo clausula ista, quæ *ex l. 26. §. f.* datur generalis est, locumque habet, quoties arbitrio judicis justa videtur causa, propter justum & invicibilem errorem, quin ignorantiam hæc restitutio utique datur *l. 2. de rest. in integ. dissent. Lauterb. p. 26.*

Tit. VII.

CLXXXIII. Contra actionem in rem scriptam edi- ctum de alienatione judicii mutandi causa facta non datur, per *l. un. C. de alien. jud. mut.* persona equidem heic obligata manente, edictum autem hoc, non dominii tantum, sed & possessionis translationem requirit *l. 8. §. 2. l. 4. §. 2. h. t.*

Tit. VIII.

CLXXXIV. Minores 20. annis arbitri esse neque- unt, majores 20. annis restitui possunt *l. 41. de recept. qui arb. seqq.* at judices, si velint, esse possunt majores 17. annis *l. 57. d. R. I.*

CLXXXV. In laudo semper majora vota valent *l. 36. de R. I. l. 27. §. 2. d. rec. qui arbit.* modo omnes adsint *l. 17. §. f. l. 18. eod.* hodie vocati sint *Dd. ad d. l. 18.* quod si vota paria sint, arbitri, ut tertium eligant, cogi possunt *d. l. 17. §. f.*
quod

quod si dies omiffus fuerit, adhuc addi debet, aut arbiter quolibet die cogi potest *l. 14. b. exc. l. 13. in f. eod.*

CLXXXVI. Arbitri tota vis ex pacto est, nulla ex sententia *l. 1. C. de rec. q. arbit. nisi homologata l. 5. pr. C. eod.* unde ex pacto agitur *l. 2. l. 27. §. f. ff. eod.* & ob dolum læsionemque restitutio datur, ut alias: *aut decernit C. eod.* coram ordinario *l. 30. l. 32. §. 4. h. r.* atque hæc est reductio ad arbitrium boni viri, quæ fit, si magna sit iniquitas & justa causa *R. l. 1594. §. 64. seqq.*

CLXXXVII. Ex eo solo non excusatur exercitor, quod hospiti claves cubiculi simpliciter, & absque protestatione dederit *arg. l. f. pr. h. r.*

Tit. IX.

CLXXXVIII. Causæ summariæ potissimum eo referuntur, quando 1. causa non deciditur finaliter, sed vel 2. ex privilegio 3. lege adjuncta *Clem. saepe de V. S.* vel 4. ex natura causæ, quæ moram non fert *l. 1. §. 6. & passim de agn. lib. O. C. p. 3. c. 2.*

Lib. V.
Tit. 1.

CLXXXIX. Ut quis agere vel conveniri possit, requiritur 1. ut possit pacisci 2. ut habeat jus alienandi & administrandi, specialia sunt in minore & prodigo, quod ex delictis conveniri possint, ex pacto non possint; ut quis agere possit, insuper ut Juris Civilis capax sit, requiritur. Infames Judices esse nequeunt *l. 2. C. de dign. non obst. l. 18. §. 14. ff. de misur. bon.* quam pro se allegat, dissentiens *Lauterb. p. 99.*

CXC. Regulariter nemo invitus ad agendum compellitur exc. I. quando reus actorem citari petit, ut agat *ex L. diffamari*, quæ hic est ejus, qui alium vel debere sibi, l. deliquisse contendit, extra judicium facta jactatio, estque probanda 2. exc. *l. contendat 28. de fidej.* si exceptionem habet, quæ tempore perire, vel inutilis ei esse potest, in dubio utrumque cumulatur, & requiritur ut actio intentari actu possit, *l. 11. §. 1. de rec. qui arbitr.*

CXCI. Cæcus susceptum magistratus officium retinet *diff. Bachov. ad Trentl. v. 1. D. 8. th. 2. lit. B.*

CXCII.

CXCII Commune forum illud est, in quo omnes in prima instantia conveniri possunt. Roma patria, non domicilium fuit omnium, patria duplex est, ubi pater originem, & ubi cum filius nascitur, domicilium habuit, & hoc est domicilium originis.

CXCIII. Per divortium mulier pristinum mariti forum non mutat *l. 64. d. donat. int. conj.*

CXCIV. Dos repetitur in domicilio mariti, etsi ibi non sit contracta.

CXCV. Uti ex contractu, sic quoque ex quasi contractu agitur in loco quasi contractus *l. 45. ff. de jud. concurret vero hic locus domicilii l. 2. C. de jst l. 19. §. 1. de jud.*

CXCVI. Si quis per errorem certo loco solvit indubitum, reperitur ubicunque reus repetitur *l. 27. de. cond. Ind.*

CXCVII. Si in territorio Titii mortifere vulneratus in territorio Caji moriatur, solus Titius est iudex, idem est, si immisso Jaculo vulneratus stetit in terra Caji. Mandans autem utrobique convenitur *arg. l. 1. C. ubi de Crim.*

CXCVIII. Locus injuriæ est ubi illa facta, vel scripta, non ubi nunciata seu insinuata est *dissent. Lauterb. p. 103.*

CXCIX. Querela inofficiosi testamenti non est species extraordinariæ hereditatis petitionis, sed saltem remedium aliquod rescindens, ex communi enim veterum & usu recepta sententia hic duæ sunt diversæ actionum species, altera rescindens & præparatoria, altera rescissoria & utriusque intentio, quæstio, petitio, causa, qualitates & omnia prope specie differunt & partim contraria *Conf. l. 6. §. 2. junct. l. 19. h. l. 1. d. hered. pet.* sed cumulari solent.

CC. In exheredatione liberorum similes causæ non admittuntur, sed eæ solum, quæ ex paritate rationis pro iisdem habentur.

CCI. In exheredatione fratrum nulla necessum est causa exprimat, cum nec iis legitima debeatur, nisi unico in casu *l. 27. C. de inoff. test.*

JURIS PANDECTARUM CONTROVERSI,

DISPUTATIO IV.

Quam in Auditorio Jctorum ad diem 21. Januar. 1699.

Publicæ disquisitioni subjiciunt,

PRÆSES

HENR. ERN. KESTNER,

Doct. & Prof. Jur. Ordin.

Et RESP.

CAROLUS LUCÆ,

Cassellanus.

TH. CCII.

Testamento propter exheredationem fratrum rescisso, cætera capita, perinde uti in filiorum exheredatione, merito valent, frustra contrarium statuente *Lauterbach. p. 108. conf. Clarus §. ad testam. quest. 55. n. 5.*

Lib. V.

Tit. II.

CCIII. Legitima quoad liberos Juris Naturalis, quoad parentes Juris positivi est *arg. l. 13. C. de leg. Her. l. 7. ff. de Ben. damn. l. 7. §. f. ff. unde lib.*

CCIV. Legitima interdum aut tanquam pars bonorum, aut tanquam pars hereditatis competit, hoc casu non potest retineri legitima repudiata hereditate, priori potest *l. 1. ff. d. acq. her.*

CCV. Hereditatis petitio est actio mixta, vereque tum ex jure in re, tum ex jure ad rem *l. 7. C. l. 25. §. 18. ff. de petit. her. l. 22. §. p. fam. circisc. quin ex delicto datur l. 14. l. 20. §. 5. de per. her.*

Tit. III.

CCVI. Quicumque liti etiam ex justa causa se offert, is in petitione hereditatis rectissime possidere dicitur *l. 25.*

D

§. 17.

§. 17. de pet. her. l. 25. pr. de R. V. qui tamen in jure errat hic pro b. f. possessore habetur.

CCVII. In petitione hereditatis pretium pro re, vel contra, repetitur, non quia res fungibilis, sed quia in universali actione jus quoque in pretium rei est. *diff. Lauterbach. p. 113. conf. l. 13. §. 4. l. 16. §. 1. 2. §. & f.*

CCVIII. Malæ fidei possessor talis est, vel ab initio, vel post litem contestatam l. 25. §. 5 ff. b. ille semper casum præstat l. p. ff. de vi & vi armat. hic nisi æque res apud ipsum peritura. Bonæ fidei possessor rei distractæ pretium restituit cum usuris ex mora l. 1. §. 1. C. de pet. her. M. fid. possessor prædo rem ipsam cum fructibus l. 20. §. 16. ff. eod. nisi res peritura sint Hæres M. F. possessoris quæ defunctus debuit omnia præstat l. 2. §. f. C. de fruct. & lit. impens. quæ ipse bona fide accepit, quatenus locupletior factus l. 20. §. 6. de Her. per. usuras tamen M. f. possessor non, nisi perceptæ & constitutæ fuerint, præstat l. 62. pr. ff. de R. V. l. 34. de usur. at fructuum debitorum usuræ a tempore moræ debentur l. 40. §. 1. l. 51. §. 1. de Her. per. nisi lite contestata percepti l. 2. C. d. t.

Lib. VI.
Tit. I.

CCIX. Si ante L. C. bonæ fidei possessor possessionem, licet lata culpa amiserit, tamen tenebitur, culpa enim lata pro dolo habetur *supr. th. 1. 40. conf. l. 2. C. in lit. jur. l. 17. l. de R. I. dissent. Lauterb. p. 116.*

CCX. Bonæ fidei possessor ante litem contestatam perceptos fructus quoscunque suos facit, de percipiendis & consumptis, licet inde locupletior factus, tutus est §. 45. l. de R. D. l. 48. §. 2. ff. de A. R. D. l. 4. §. 2. ff. Fin. Reg. modo tempore perceptionis adhuc in b. f. sit *diff. l. 48. §. 1. & titulum habeat §. 36. l. de R. I. in praxi si locupletior factus, dabitur conditio ex moribus.*

CCXI. Fructus sunt accessio rei l. 15 ff. de R. V. seu portio hereditatis l. 2. C. de pet. Her. illa soli pendentes l. 44. ff. de R. V. hac, percepti quoque continentur l. 18. §. 1. ff. ad Trebell.

CCXII. Bon. fid., quin & malæ fid. possessor impensas fructuum necessarias deducunt, non verò eis actio datur *l. 41. de condict. indeb. l. 48. h. l. 14. §. 1. comm. div. l. 14. de doli mal. exc.* at datur in hereditatibus *l. 38. de pet. her.* secus in praxi: utiles impensæ tantum deducuntur, quatenus excedunt fructus ante litem contestatam perceptos *l. 48. h.*

CCXIII. In publiciana actione de jure stricto in re legata neque vera neque ficta traditio requiritur *l. 2. in f. ff. de publ. in rem act. dissent. Lauterb. pag. 118.* Si idem non dominus rem eandem pluribus vendiderit, datur publiciana ei, cui prius est tradita: si diversi non domini vendiderint, potior causa est possidentis *l. 9. §. 4. ff. de publ. in rem. act.* si tertius possideat, tum prior accipiens præfertur. Tit. II.

CCXIV. Quando ignorans a furioso quid emit, competit publiciana ex titulo generali *l. 7. §. 2. de publ. act. usucapio etiam ex titulo singulari pro emptore l. 2. §. 16. pro empt. dissent. Lauterb. p. 118.*

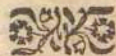
CCXV. Mala fides superveniens utroque & civili & canonico jure excludit publicianam arg. *l. 48. §. 1. de A. R. D. l. 2. §. 16. pro empt l. 15. §. p. de usucap. usucapionem tamen de jure can. c. ult. X. de præscr.*

CCXVI. In contractu Emphiteutico scriptura ad probationem, non constitutionem requiritur *l. 1. C. de jur. emphit. diff. Carpzov. p. 2. c. 39. d. 7. num. 6.* Tit. III.

CCXVII. Contractus Emphiteuticus est b. fidei.

CCXVIII. Constitutam, & titulo singulari in alios translata emphiteusin, nec prohibere, nec revocare possunt liberi quando heredes sunt, secus, si tales non sint. *Conf. §. 3. 1. h.*

CCXIX. Extinguitur quidem jus emphiteuticum culposa & insigni rei deterioratione aut qui rem C. de SS. Eccl. quodsi tamen damnum in continenti emphiteuta reparare possit, & velit, cessabit hoc:

CCXX. Propter apochas non traditas non inducitur jus caduci *l. 2. pr. C. h.*

CCXXI. Hypotheca quidem in emphiteusi potest constitui citra Domini voluntatem, non tamen præjudicet Domino, secus in feudo.

CCXXII. Quando partem canonis quam Dominus recipere non vult, quis tradit, emphiteusi utique cadit *l. 176. d. V. S.*

*Lib. VII.
Tit. I.*

CCXXIII. Quæ ita dici explicarique solent extraordinariæ servitutes, si ad prædii utilitatem constitutæ sunt, veri prædiales, etsi heredibus ob pactum adjectum non competunt *l. 3. & 4. ff. de S. P. R.* sin minus, ne quidem personales sunt servitutes *l. 14. in f. de alim leg.*

CCXXIV. Fructuarius rem naturaliter tenet *l. 12. ff. de A. P.* una enim rei possessio naturalis est.

CCXXV. Omnis servitus per se individua est, sed in usufructu & servitutibus aquæ corpus dividuum *l. 19. §. 4. Comm. div. l. 4. & seqq. de aqu. quot.* jus percipiendi per se quidem non dividitur, bene tamen effectus corporis.

CCXXVI. Fructuarius & colonus suo facto acquirunt *§. 36. de R. D.* Bon. Fid. possessor simpliciter *l. 48. de A. R. D.* heredes coloni & B. f. possessoris succedunt *§. fin. locat. l. 9. pr. de publ. act.* non fructuarii *d. §. 36.* maritus ejusque heres semper pro rata anni *l. 57. & passim. solut. matrim.*

CCXXVII. Usufructuarius proventus metallicos sibi applicare potest. Modo 1. paterfam, solitus sit iis uti *l. 13. §. 5. de usufr.* 2. ii renascantur. 3. alius fructus melior ex ea parte non oriatur *d. §. 5.*

CCXXVIII. Usufructuarius gregem ex foetu supplet, fecus si abortiat *l. 68. in f. h.* arbores quoque vetustate emortuas, non casu dejectas substituit *l. 59. in f. h.*

CCXXIX. Usufructuarius non jus ususfructus, sed exercitium & facultatem utendi: aliis concedere potest *l. 66. ff. de jur. dot.*

CCXXX. Portio deficiens accrescit alteri in eandem rem conjuncto, qui nondum defecit, exceptiones refert *Lauterb. tit. de usufr. accresc.* inter verbis verò conjunctos non datur jus accrescendi *dissent. Lauterbach. p. 127. Conf. l. p. b.*

Tit. II.

CCXXXI. Cessione tollitur usufructus quamvis ea extraneo facta sit: quoad mutationem notandum, quod quoties ea species in qua usufructus constituitur in aliam mutatur, toties finitur usufructus *l. 10. §. f. quib. mod. toll. usufr.* in dominio & pignore non nisi per specificationem *l. 22. de leg. 1. l. 29. §. 2. de pign.*

Tit. IV.

CCXXXII. Usufructus civitati relictus tollitur 100. annis, non obstat *l. 68. ff. ad L. Falc.*

CCXXXIII. Quod res mobilis heic in usufructu sive 10. sive 20. annis præscribatur, de jure non constat *dissent. Lauterb. p. 128.*

CCXXXIV. Vestimentorum verus, non quasi usufructus est *l. 15. §. 4. de usufr. l. 9. §. 3. usufruct. quemadm. caveat. diss. commun.*

Tit. V.

CCXXXV. Cautio quoad jus exigendi, non quoad actum cavendi est de forma Q. usufr. *l. 5 §. 1. de usufr. ear. rer. que usu. consum.* Cautio verò ista, se boni viri arbitrato usurum, omitti, non remitti potest. *conf. l. 5. & l. 7. usufr. quemadm. cav.* fructus tamen ante cautionem præstitam perceptos non restituit fructuarius.

CCXXXVI. Qui servitutem habitationis habet, eam locare, non donare potest *l. 10. ff. l. 13. C. de usu & habit.*

Tit. VIII.

CCXXXVII. Quando præstita cautione deterioratio fiat ex insita negligentia fructuarii statim ea perit, & semel committitur cautio, si vero ex aliqua culpa insolita, non statim desinit usufr., adeoque sæpius cautio committi potest *l. 1. §. f. ff. usufr. quemadm. cav.*

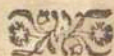
Tit. IX.

CCXXXVIII. Causa servitutis semper perpetua *l. 28. ff. de S. P. U.* at neque causa, neque usus continuus. *l. 14. pr. b.*

Lib. VIII.

Tit. I.

CCXXXIX.

CCXXXIX. Qui dominium revocabile habet, servitutum quoque imponere potest *l. 11. §. 1. Quemadmod. Serv. diff. Lauterbach. p. 134.*

CCXL. Servitutes quidem non usucapi, sed longi temporis præscriptione acquiri possunt.

CCXLI. Recte acquiritur & constituitur servitus propter futura prædia *l. 98. ff. de V. O. dissent. Lauterb. p. 135.*

CCXLII. Servitutes per partes neque constituuntur, neque amittuntur *l. 34. pr. de S R. sed constitutæ retinentur per partes l. 8. §. 1. de serv. hinc duo condomini servitutum invicem remittere non possunt.*

Tit. II,

CCXLIII. In materia servitutis stabula & horti voluptuarii sunt rustica, in jure minorum urbana *l. 198. de V. S. in tacito pignore illa urbana, hi rustica l. 4. in quibus caus. pign.*

CCXLIV. Servitus altius tollendi vel non officendi luminibus & prospectui tum proprie locum habet, quando hæc facultas in favorem vicinorum lege publica restricta est.

Tit. III.

CCXLV. Actio directa confessoria ipsi etiam usufructuario datur pro servitute reali nomine Domini contra extraneum *l. 1. §. f. l. 2. ff. de op. nov. nunc. pro usufructu etiam contra dominum l. un. §. 4. & §. de remiss. dissentit. Lauterb. p. 139.*

CCXLVI. Si prædium dominans vel serviens alteri acquiritur revocabiliter, semper restituitur servitus finito dominio *l. 7. pr. §. 1. de fund. dot. at, si adita hereditate confusa sit servitus, & postea vendatur, ex æquitate tantum restituitur.*

CCXLVII. Una servitute remissa, non censentur reliquæ remissæ, nisi principalis sit *l. 17. ff. quemadm. servit. amitt. limitandum quoque hoc, si plures sint dominantes l. 6. §. 1. d. t. non servientes l. 18. eod. nisi per longitudinem divisa sit servitus l. 6. §. 1. eod. aliter Lauterb. p. 141.*

CCXLVIII. In actione si quadrupes pauperiem fecerit, requiritur ut damnum ab alieno animali illatum fuerit, pro alieno quoque reputamus, etsi is qui damnum passus est, sub resolutiva vendidit, vel sub suspensiva conditione emit *l. 52. §. 3. ad L. Aquil.*

Lib. IX.

Tit. I.

CCXLIX. Actio legis Aquiliæ non datur, si liber homo statim perierit, hæc actio enim pro damno dato, non futuro datur, post mortem nemo damnum patitur, uti hominis mortui nullæ operæ, sic nec damnum *dissent. Lauterbach. p. 143.*

Tit. II.

CCL. In actione Legis Aquiliæ indistinctè culpa levissima præstatur, non vero locum habet, quando omitendo damnum illatum *l. 3. §. 1. navt. camp. stab. l. 7. §. 4. l. 27. §. 9. h. diff. Lauterb. p. 144.*

CCLI. In eadem hac actione si plures damnum dederint, & nescitur, quis occiderit, omnes tenentur de occiso *l. 11. §. 2. si constet, is solus l. 51. ad L. Aquil. at corporaliter solus, de quo constat l. 5. pr. de pœn.*

CCLII. Id proprie vulnus læthale est, ex quo læsum mortuum, aut moriturum esse iudicio medici apparet *l. 7. §. 5. h. Si rupto fune, navis in aliam illisa est, tenetur dominus ejus damni infecti l. 9. §. 3. ff. damn. infect.*

CCLIII. Qui agit contra vicinum in cujus ædibus ignis exortus, probare tenetur ipsius culpam *arg. l. 3. §. 1. de off. pref. vig. arg. l. 30. §. f. de loc. cond. arg. l. 11. de per. & comm. rei vend.*

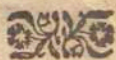
CCLIV. Deformitas aut dolores in iudicium L. Aquiliæ non veniunt, sed hoc nomine injuriarum quis agere potest *arg. l. 5. §. ult. h.*

CCLV. Dantur iudicia mixta eoque recte Jud. fin. reg. fam. ercisc. & communi divid. refertur *§. 20. I. d. act. add. l. 1. l. 12. ff. l. 3. C. fin. reg. l. 22. §. p. fam. erc. l. 1. l. 4. §. 3. comm. div. §. 3. & 4. de obl. quæ ex qu. cont. diff. Vinn. ad §. 20. & Berger. in resol. leg. obst. ad Lauterb. h.*

Lib. X.

Tit. I.

CCLVI.

CCLVI. Judicium finium reg. ex delicto est, vel quasi, non, uti frustra *Lauterb. p. 148.* sentit, quasi contractu §. p. l. de off. jud. §. 3. & 4. l. de obl. qua. ex quasi contr. §. 28. i. de act.

CCLVII. Actio fin. reg. est arbitraria, non stricti juris §. 31. d. act. §. p. de off. jud. diff. *Lauterb. p. 148.*

CCLVIII. Confinium non est spacium quinque pedum, quod tollit confinium, & hanc actionem, & id mutatum est l. p. C. fin. reg.

Tit. II.

CCLIX. In actione familiae erciscundae in actore non requiritur possessio l. 1. §. 1. fam. ercisc. l. 1. §. p. comm. div. nisi reus neget hunc coheredem d. l. 1. §. 1. at in reo semper l. 6. §. 1. l. 24. §. 1. comm. div. alienatione facta utilis datur, quatenus personalis l. 6. pr. comm. div.

CCLX. Res divisae l. 2. §. f. h. individuae l. 25. §. 9. h. communes, in divisionem non veniunt l. 54. fam. erc. at in judicium d. l. 25. §. 6. l. 4. pr. eod. res dividuae adjecto pignore fiunt individuae l. 25. §. 10. seqq.

CCLXI. Quando in divisione hereditatis per sententiam judicis facta, immodice quis laesus fuerit, restitutionem ejus nomine petere potest arg. l. 2. C. si adv. sent. diff. *Lauterb. Carpzov. Hahn. h.*

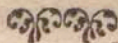
CCLXII. Divisione a privatis facta, omnis, quin etiam quae infra dimidium est, inaequalitas corrigitur, quod in aliis contractibus longe secus l. 3. C. Comm. utr. jud.

CCLXIII. Petitio hereditatis saepe, actio fam. ercisc. semel instituitur.

CCLXIV. Quando hereditatis divisio à testatore facta fuerit, evictione non est opus l. 77. §. 8. de leg. 2. nisi mutuo invicem coheredes quid praestare debeant l. 33. h. dissent. *Lauterb. p. 152.*

Tit. IV.

CCLXV. Actio ad exhibendum non est in rem scripta, sed ex natura facti est, quod contra possessorem detur.

JURIS PANDECTARUM
CONTROVERSI,

DISPUTATIO V.

Quam in Auditorio Jctorum ad diem 20. Maj. 1699.

Publica disquisitioni subjiciant,

PRÆSES

HENR. ERN. KESTNER,

Doct. & Prof. Jur. Ordin.

Et RESP.

ADOLPHUS HENRICUS DESENIS,

Dedmoldia Lippiacus.

TH. CCLXVI.

Quando ante locationis tempus famuli discedunt, Dominus de præterito tantum interesse deducit, judex tamen præmaturum discessum punit *arg. l. 15. §. 7. & 8. ff. loc. cond. dissent. partim.*

*Lib. XI.
Tit. IV.*

CCLXVII. Ludere licet, recte tamen ludi prohibentur.

CCLXVIII. Quando ludi LL. civilibus interduntur, repetitio illius, quod in ludo amissum, verecundiam apud bonos gravesque viros non lædit *diff. Laut. p. 159.*

Tit. V.

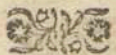
CCLXIX. Ludorum receptatoribus fenestra recte excutiuntur, nec eo nomine agere possunt.

CCLXX. Sponsione de adventu alterius, quem casus impedit, facta, vincit negans.

CCLXXI. Remed. l. 2. C. de resc. vend. in sponsionibus locum non habet.

E

CCLXXII.

Tit. VII.

CCLXXII. Cameteria auctoritate Magistratus Secularis, non Ecclesiastici constituuntur.

CCLXXIII Si quis in locum religiosum, in quem nullum jus competit, intulerit, actio in factum, quæ hoc nomine datur à parte actoris est ex jure in re *l. 8. §. 4. de rel. à parte rei ex facto illicito l. 2. §. 2. eod.* quæ ipsa actio heredi & contra heredes datur. Sumptus tamen funebres facti vel excedi, vel minus fieri possunt pro dignitate personarum; judicium discretionis igitur heic adhibendum: contra socium hæc actio non dabitur, sed hoc nomine judicium comm. divid. tenet.

Lib. XII.

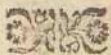
Tit. I.

CCLXXIV. Divisio mutui in naturale, civile, & mixtum, quin & illa, qua in verum & præsumptum dividitur, nulla est. *dissent. Bachov. v. 1. §. 20 ibi.*

CCLXXV. Errantem mutuuum non contrahere, communis schola docet, quod tamen ita temperandum, ut talis mutuuum non contrahat 1. qui in corpore erravit *l. 36. pr. d. A. R. D.* 2. si per errorem quis suos nummos, tanquam alienos dedit *l. 3. §. p. de cond. causa dat.* quoniam omnis in talem rem disponendi facultas exulat, cessat quoque si in causa dandi ita errent, ut unus tantum putet causam esse domini translativi *l. 18. pr. d. Reb. Cred.* quod si uterque in translationem domini consensit, transit quidem dominium *l. 36. de A. R. D.* at neutra causa subsistit *l. 20. de reb. cred. inde re extante, semper conditio datur, consumpta, actor repellitur exceptione doli l. 18. §. 1. de reb. cred.*

CCLXXVI. Putant Dd. fictam rei traditionem in mutuo ex benignitate per traditionem brevis manus fieri, verum talis benignitas tantum in uno casu valet, in cæteris rejicitur *l. 34. pr. ff. mandat.* deinceps valet mutuuum, si traditio brevi manu saltem intervenerit, adeoque inter præsentés *arg. l. 31. §. 1. de donat. l. 1. §. 21. d. A. P. §. 36. de R. D. l. 74. de contr. empt.*

CCLXXVII. Pupillum mutuuum dare non posse

notorii juris est, quodsi tamen mutua pecunia data, eaque consumpta fuerit, an mutuum convalescat quaritur? affirmat *Lauterb. tit. de R. cr. p. 167.* verior est negativa, quia ab initio non valet *arg. l. 24. pr. de O & Act. junct. l. 32. de Reb. cred. arg. l. 14. & 18. pr. eod.* mutuum enim istud neque eo tempore quo datum, fuisset enim nullum, neque tempore consumptionis contractum.

CCLXXVIII. Ræte procurator mutuum accipit, qui personam nuncii heic non repræsentat. *diff. Lauterb. p. 167.*

CCLXXIX. Pecunia in eadem bonitate extrinseca restitui debet, quæ fuit tempore contractus, etsi alia materia sit, modo non damnum creditor sentiat. *l. 99. ff. de solut.*

CCLXXX. In contractu literarum obligatio, numeratio est causa obligationis, non ipsa obligatio *l. 2. §. 3. de dol. mal. except.* quippe quæ in promissione per literas facta consistit.

CCLXXXI. Quærela non numeratæ pecuniæ in omnibus causis, quibus quis ex traditione ad restituendum obligatur, excepto deposito, locum habet, datur inter mercatores, datur Campzori, non insitori *Colerus process. execut. c. 4. n. 9.* post biennium debitor auditur, si probare velit numerationem non esse factam, nam habet generalem doli exceptionem *l. 3. C. b.* quæ sua natura perpetua est.

CCLXXXII. Jurare licet, non tamen temere, jurantes obligantur civiliter si pacisci possunt *aut. Sacram. C. si advers. vend.* ad pænam doli capaces *c. 1. de delict. puer.* nocent deferenti omnes qui intellectum habent *l. 26. pr. h.*

Tit. II.

CCLXXXIII. Juramentum ad turpia non obligat, hodie quoties a parte jurantis absque injuria & turpitudine juramentum præstari potest, toties illud servandum est.

CCLXXXIV. Juramentum cum quis jurat per aliam salutem, sub voce jurisjurandi continetur, sed nec solenne est, nec in re occulta licitum *arg. l. 2. C. de Rebus. cred. & l. 2. C. ad L. Jul. maj.*

CCLXXXV. Parentes non præstant juramentum calumniæ *l. 8. §. 5. qui satisd. cog. l. 16. h. l. 7. §. 3. de obsequ. par. præst.*

CCLXXXVI. Probatio vulgaris quæ per duellum, aquam frigidam & ferrum fit, merito recteque prohibetur, non purgatio canonica *l. 1. X. de purgat.*

CCLXXXVII. Infamibus juramentum purgatorium non injungitur, nec infamis juramentum judiciale defert *diff. Lauterb. p. 182.*

CCLXXXVIII. Qui juramentum litis decisorium præstat, ex consensu probat, si nolit, deferens probat ex fortissima juris præsumptione, in juramento judiciali singulare est, quod is, cui defertur, vel jurare teneatur, vel referre *l. 17. pr. h. ex delatione, non relatione exigi potest juramentum calumniæ l. 34. §. 6. & 7. h. ex relatione oritur necessitas præcise præstandi, qui vero omisso juramento delato probationes suscipit, amplius redire ad juramentum non potest l. 11. C. de R. Cr.*

CCLXXXIX. Susceptum juramentum non habetur pro præstito, nisi in judicio quis se declaraverit, nec in mora fuerit *l. 39. de R. l., non si tacuit.*

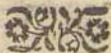
CCXC. Post sententiam utique actio ex juramento datur *l. 3. C. h. diff. Lauterb. p. 185.* sententia enim non tollit actionem semel competentem.

CCXCI. Juramentum necessarium delatum omnino præstandum est, quod si tamen aliquis alias probationes offerre velit, id recusari potest, datur enim hoc ob inopiam probationis *diff. Lauterb. p. 186.*

Tit. III.

CCXCII. Juramentum in litem illi tantum datur, qui Dominus negotii est, non alii *diff. Lauterb. p. 91. conf. l. 7. h. affectionis juramentum procuratori, nec hodie deferri, sed per procuratorem etiam jure communi præstari potest.*

CCXCIII. Quotiescunque quis quod suum est, vel fuit, & sine justa causa desit, quocumque remedio repetit, idque

idque dolo vel contumacia non reddatur, toties recte juramentum in litem defertur. Quod ipsum quoque in iudicio tutelæ, si ea repetitur, quod pupilli est, vel fuit, locum habet.

CCXCIV. Nec in actione negotiorum gestorum, nisi quis suam rem petat, vel repetat *l. 2. C. l. 8. h. l. 7. de adm. tut.* nec in actione empti *l. 4. C. de act. Empt.* juramentum affectionis locum habebit.

CCXCV. Condictio inspecie est actio personalis, aliud nomen non habens, qua quis rem sine justa causa in alterum translata sibi dare oportere intendit, estque Juris Gentium *l. 25. in f. ff. de act. rer. amot. l. 1. §. f. de cond. sine causa.* Causa vel nulla est, vel quæ injusta, aut non secuta est. Causa data est, res in alterum translata, non secuta, res vel factum, quod vicissim præstari debuit, nec præstitum est, utrumque honesta. Nudum factum præstitisse dicitur, per quem nullo modo stetit, quin præstitum fuerit *l. 39. de R. l. l. p. & f. C. h.* ex hac causa concurrens hæc condictio & actio præscriptis verbis *l. f. h. l. 5. §. 1. præscr. verb.*

Tit. II.

CCXCVI. Ex duplici casu causa non sequitur 1. si dantem pænitet 2. si accipiens non præstet *l. 3. §. 2. h. præstitisse videtur factum, si per ipsum non stat, quo minus fiat, l. 39. de R. l. & magis, si stet per dantem l. 2. h. stare per eum quoque dicitur, in quo est causa impossibilitatis l. 5. pr. l. 3. §. 5. h.*

CCXCVII. Si causa consistat in dando & casu impossibilis facta, non cessat condictio *l. f. h.* sed actio præscriptis verbis datur *l. 5. §. 1. ff. de P. V.*

CCXCVIII. Condictio heredibus ad hunc quoque effectum datur, ut ex propria pænitentia rem petere possint, & non uti Lauterbachius p. 197. vult, quasi heredes in voluntate, in qua defunctus perseveravit, acquiescere debeant *arg. l. 35. de O. & Act. t. r. C. ut act. ab hered. & contra hered. suscip.*

CCXCIX.

CCXCIX. Conditiones quæ quasi ex Contractu sunt dantur inter eos, quorum vel res est, vel quorum nomine gestum est, si ipsi ratum habeant *l. 5. l. 53. de condit. indeb.* item contra eos, à quibus res bona fide consumpta est, etsi res aliena, *l. 3. l. 4. l. 6. ff. de condit. sine causa*

Tit. V.

CCC. Conditio ob turpem vel injustam causam non est stricti juris, omnes enim actiones ex delicto sunt arbitrariæ, nec oritur hæc ex quasi contractu, quin potius ex delicto, *diff. quoad utrumque Lauterb. p. 198.*

CCCI. Turpe hic est, quod honestati naturali non solum utilitati contrarium *l. 1. C. de Condit. ob caus. datorum junct. l. 4. C. de incestis nupt.* 2. si detur nequid fiat, quod virtutis & officii est *l. 4. §. fin. l. 5. ff. b. t.* 3. si virtutis est, ut vel ne fiat, idque venale sit *t. t. ff. de Donat. inter Conjuges t. t. de Calumnias.* nisi opera æstimabilis conjuncta sit, *l. 4. §. fin. de condit. ob turpem caus.*

CCCII. Si ex causa turpi aliquid promittatur, promissio ipso jure valet, sed actor repellitur exceptione doli, *l. pen. ff. de condit. ob turp. caus. l. 5. C. eod.* secus si ipsa promissio sit turpis *l. 26. de verb. obligat. diff. Lauterb. p. 199.*

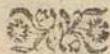
Tit. VI.

CCCIII. Quoad conditionem certi ex conditione indebiti oriendam sufficit id quod condicatur, alterius esse, etsi nuda possessio sit, sed si incertum id sit, idcirco incerti conditio datur. *l. 40. §. 1. de condit. indeb.*

CCCIV. Qui remunerandi causa errore quid dat, non repetit *l. 65. §. 2. de Cond. indeb.* qui solvendi animo, putans ex alia causa se debere, repetit.

CCCV. Quoad veram vocabuli debiti significationem, probe notandum est. 1. quod debitum hic primo sic quod jure gentium debetur *l. 47. in fin. l. 64. de cond. indeb.* nec perpetua exceptione totum eliditur *l. 26. §. 3. de Condit. indeb.* 2. quod nobis solvit debitoris nostri debitor *l. 44. h. t.* Vel 3. quod pater pro filio ultra peculium solvit *l. 11. ff. de condit. indeb.* 4. quod ad piam causam solvitur *l. 32. §. 2. h. t.*

CCCVI.

CCCVI. Quod ex iudicis sententia licet iniqua debetur pro debito tamen habetur, inde in eo, qui iniusta iudicis sententia absolutus est, non manet naturalis obligatio, quæ iure civili non simpliciter reprobata est, uti dissentiens *Lauterb. p. 202, ex l. 60. pr. h. t.* vult, contrarium demonstrat *l. 13. quib. mod. pign. solv. conf. l. 47. de oblig. & actionib.*

CCCVII. Qui sciens indebitum solvit hac actione non repetit *l. 1. §. 1. l. 24. ff. h. t. l. 9. C. h. t.* cum donaverit *l. 53. de reg. Jur.* in iure errans, similis est scienti, *l. 9. C. ad leg. Falcid.* neque condicit, *l. 10. C. de jur. & fact. ign.* dissentiunt varie. Dubitans in hac materia pro ignorante & errante habetur, hic enim non quaritur de bona vel mala fide, ut in usucapione, sed quo animo solverit.

CCCVIII. Actor probat indebite solutum esse *arg. l. 25. ff. de prob. excipe si præsumtio sit pro solvente uti in l. 25. §. 1. & 2. de prob.* vel contra accipientem, quando sibi solutum negat *dict. l. 25. princ.*

CCCIX. Procuratore domini nomine indebitum solvente competit hæc conditio illius domino, qui in specie solutionem illam mandavit, aut postea ratum habuit, etiam si propriam procurator pecuniam solvit, fideiussore principalis nomine indebitum solvente, competit conditio principali.

CCCX. Si aliud aut aliud à duobus reis debeatur, & uterque simul solverit, creditor eliget, utri reddat *l. 21. de cond. indeb.*

CCCXI. Conditio indebiti ob renunciationem expressam non cessat, hæc enim ex eodem errore est quo solutio.

CCCXII. Conditio sine causa alia est generalis, quæ concurret cum præcedentibus, alia specialis, quæ datur reliquis deficientibus, ut in *l. 2. ff. & l. 2. C. h. t.* nec tam est ex quasi contractu, quam ex variis causarum figuris.

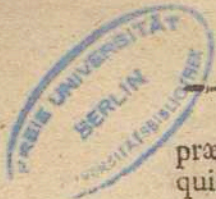
CCCXIII. Conditio furtiva certi in genere datur soli domino *l. 1. ff. h. t. l. 14. §. 16. de furtis*, incerti, creditori pignoris *l. 12. in fin. h. t.*

Tit. VII.

Lib. XIII.

Tit. L.

CCCXIV,

CCCXIV. Commodatario, nisi litis æstimationem præstiterit, hæc condictio non datur *l. fin. §. 3. C. de furtis* quin ne usufructuario quidem *l. 12. §. 2. de usufruct.*

CCCXV. Heredibus ratione rei in specie legatæ condictio furtiva non datur.

CCCXVI. Contra heredes furis, etiam si ad illos ex delicto nihil pervenerit, & fur laqueo suffocatus fuerit, condictio furtiva rectissime dabitur *diff. Pagenstecher in sivilino. ad Lauterb.* non tamen in bonis furis tacita est hypotheca *dissent. Baldus.* consuetudinem autem istam, quæ rem furtivam Magistratui addicit, irrationabilem esse, docet *ord. Crim. tit. 207.*

Tit. III.

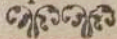
CCCXVII. Certum est vel simpliciter, uti semper pecunia in negotiis stricti juris, unde condictio certi *l. 1. ff. de cond. trit.* vel certum in se, sed ut addi aliquid, vel decedere possit *d. l. 1. l. 74. de V. O.* unde condictio triticaria, si aliud negotium vel actio deficiat *d. l. 1.* illa semper stricti juris, hæc in se arbitraria, nisi negotii alia natura sit *l. 3. h. t.* condictio certi non est duplex specialis vel generalis, sed una quæ omnes species complectitur. Æstimatio heic ejus temporis inspicitur, quo dari debuit *l. f. h. t.* si sine dolo malo ad judicium reus provocet, in stricti juris judiciis inspicitur tempus litis contest, in bonæ fidei negotiis rei judicatæ *l. 3. §. 2. Com. mod. l. 27. in f. mandat. l. pen. h. t.* post moram quanti plurimi *l. 3. §. f. de actionib. empr. l. 37. in f. Mandat. satisfatione adjecta, hujus tempus l. 22. de obl. & actionib.*

Tit. IV.

CCCXVIII. Actio de eo quod certo loco dari oportet, non in quovis, sed vel in domiciliis, vel in loco contractus solutioni destinati intentari debet. *arg. l. 2. & l. 3. ff. de reb. autorit. judic. poss.*

Tit. V.

CCCXIX. Alienum debitum etiam ignorante & invito debitore constitui potest, inutilis tamen fidejussio non valet tanquam constitutum, differt quoque constitutum à stipulatione & fidejussione hodieque.

380/44/58557(8)

X13<4458557800018

Freie Universität

Berlin

x-rite

colorchecker CLASSIC

100mm